

Rahulik arutelu rahva ajaloost

*Miks Jumal käsib meid hingamispäeva pidada?
Ja miks on selles osas suured ülemaailmsed lahkkelid?
Siin on Piibli seisukoht.*

Larry Walker

Good News Juuli-August 1996

Kujutlegem: kaks inimest on läinud vaidlema. Sinna koguneb trobikond, aga siis ütleb tark väitleja rahutuse leevenduseks lõppude lõpuks: “Rahulikult, kodanikud, ajalugu mõistab meie üle kohut”. On keeruline asi see hingamispäeva ajalugu. Palju segadust on üles köetud tema ümber. Seepärast on meil soov rahulikult arutada rahu ajalugu. Nii et siis mingem ringreisile ja käigem läbi kogu arengu rahu töötuse ajaloos, nii nagu on väljendatud Piiblis.

See ajalugu algab otse Piibli algusest. Moosese I. raamatu I. peatükk jutustab sellest, kuidas oli loodud ehk esile toodud materiaalne maailm. Teise peatüki algus võtab kokku jutustuse sellest ja juba teisest salmist loeme ka teist laadi loomisest: sellest, kuidas Jehoova hakkas looma meie maailma vaimset osa.

Loonud taeva ja maa, kehtestas Jehoova hingamispäeva sellega, et ta lõpetas loomistöö, “hingates oma tegudest”. Järgnevas osas Piiblist, paljude peatükkide kaupa pole juttu hingamispäevast. Hingamispäeva ei ole meenutatud Piiblis ka siis, kui on juttu patriarhide ajastust: Aabelist, Eenokist, Noast ja teistest.

*Kas Aabraham teadis Jumala seadusi?
Kui mitte, mis tähendab ...”Aabraham
kuulis mu sõna ja pidas, mis ma käskisin –
mu käske, seadusi ja õpetusi!”*

Aabraham—patriarhidest viimane, Iisraeli rahva esiisa, on keskne isiksus Piibli ajaloos. Kahetuhandaastane patriarhide ajalugu, kokkuvõetud vormis, on jutustatud I. Moosese raamatu esimeses üheteistkümnemes peatükis. Seejärel jutustuskäik aeglustub ja Aabrahami eluloost on juttu juba kõigis üksikasjus. Sellega kriipsutakse alla tema enda ja tema järglaste tähtsust.

I. Moosese raamat 26:5 on tunnistus selle suure mehe usust: “... sellepärast, et Aabraham kuulis mu sõna ja pidas, mis ma käskisin pidada – mu käske, seadusi ja õpetusi.”

Missugustest seadustest on juttu? Piibel ei räägi sellest midagi. Piibli kommentaar (Expositor’s Bible Commentary) märgib: “On täheldatav, et lausa samade väljenditega on 5. Moosese raamatus II:1 juttu seaduse täitmisest, mis on saadud Siinail” ... Kas Aabraham tundis seda seadust? Kui jah, siis kust? Aga kui ei, siis millele viitavad need sõnad?

Kas Jumal ütleb meile, et Aabraham täitis sama seadust, mis oli antud Jumala poolt Iisraelile Siinail? Kommentaar ütleb, et need seadused olid “kirjutatud Aabrahami südamesse”. Kui võrrelda I. Moosese raamat 26:5 ja 5. Moos. II:1 täpselt, siis paistab silma üks asi: Jehoova ütleb Aabrahami kohta: “ta kuulas minu häält”. See eeldab, et Jehoova andis suusõnaliselt Aabrahamile edasi paljud oma nõuded. Kas võis olla nende hulgas ka hingamispäeva pühitsemise käsk?

Apostel Jaakobus räägib, et Aabrahami “nimetati Jumala sõbraks” (Jaakobus 2:23). Johannese 15:14 Jeesus nimetab oma sõpradeks neid, kes peavad Tema käske. Järgmises salmis räägib Ta, avaldab kõik Oma sõpradele ja räägib kõigist Oma tegudest.

Samuti ka I. Moosese raamat 18:17 Jehoova küsib: “Kas ma varjan Aabrahami eest, mida ma tahan teha...?”

Ja kuigi need sõnad on vahetult seotud Jehoova kavatsusega Soodama ja Gomorra suhtes, on nad tunnistuseks samadest sõbrasuhetest Jehoova ja Aabrahami vahel, millest oli juttu eespool. Nagu inimesed usaldavad oma sõpru, nii ka Jehoova on avatud oma sõbrale.

Kuidas siis on, kas Jumal rääkis Aabrahamile hingamispäevast? Kas võis Jumal varjata tõe oma sõbra eest sellega, et pika aja järel see esile tuua

Aabrahami järglastele? See oleks ebaloogiline. Kui Aabraham, Jumala sõbrana, tundis hingamispäeva, siis ta kahtlemata pühitses ka seda püha päeva.

Keeld korjata mannat hingamispäeval

Nüüd siirdume kõrbemaile, kus Iisraeli rahvas on äsja välja tulnud Egiptusest. 2 Moosese 16:4 räägib manna andmisest Jumala poolt iisraellastele igapäevaseks leivaks ja nende nurisemise vaigistamiseks toidu puuduse pärast.

Kuid Jehoova andis mannat veel ka selleks, et rõhutada iganädalase hingamispäeva pühitsemise tähtsust, et oma rahva kuulekust läbi katsuda ja jälgida, kas Iisraeli rahvas peab Tema seadust (2.Moos. 16:4). Jehoova kutsus rahvast üles iga päev koguma “taevast leiba”, aga kuuendal päeval tuli korjata ja valmistada topelt, et olla vaba hingamispäeval, kuna mannat ei sadanud hingamispäeval (salmid 15-26).

Aga, mõned rahva hulgast, vaatamata Jehoova õpetusele, läksid ikkagi mannat korjama ka seitsmendal päeval, aga nad ei leidnud midagi (salm 27). Ja siis Jehoova kordas veel üks kord: “Ärge keegi väljuge oma elukohast seitsmendal päeval” (salm 29).

Kuidas tuleb mõista seda keeldu? Soncino kommentaar ütleb: “Selle teksti põhjal tegi rabide pärimus järelduse, et ükski iisraellane ei tohi hingamispäeviti oma kodust kaugemale minna kui umbes kaks kilomeetrit. Seda nimetatakse “hingamispäevane teekond”. Kui on pikemaid käike kaugemale, siis kuna nad rikuvad nii inimeste, kui ka loomade puhkust, tuleb neid vältida hingamispäeval.

Kas ikkagi saab pidada sellist arutelu täpseks? Üks järeldustest, mis tihti tuuakse hingamispäeva vastu, põhineb just sellel valel seletusel. Keeldu ju tuleb mõista just selles kontekstis, milles on juttu manna korjamisest. Nimelt sellel konkreetset juhul, millest räägitakse 2.Moos. 16.pt., kui iisraellased kogusid mannat valmistuspäeval, kuivõrd hingamispäev pidi

Hingamispäev on märgiks Jumala ja Tema rahva vahel. Tunnusmärk Jumala saatusest tervele maailmale.

olema puhkepäev. Ja seepärast Jehoova käskis neil lihtsalt jääda koju.

Käsk mitte väljuda kodust on sedasi seotud vaid konkreetse ajaga konkreetsetes olukorras ega ole hingamispäeva pühitsemise põhiline põhimõte. Vastupidisel juhul, kuidas oleks küll võimalik vastavalt Vana Seaduse ettekirjutusele 3. Moos.

23:2-3, võtta osa hingamispäeviti pühadest kogunemistest, väljumata kodust?

Nüüd tuleme Siinai mäe jalale, mille hingamispäeva rahu sai paigale pandud oma lõplikus vormis Kümne Käsu koosseisus, mis oli kahele kivitahvlile kirjutatud Jehoova oma käega 2.Moos.20:8-11; Moos.24:12. Hingamispäeva käsk on kohustuslik kodu kõikide liikmete jaoks koos teenijate ja külalistega (2.Moos.20:10) ja isegi koduloomadega (5.Moos.5:14). Hingamispäev viitab Jehoova peale Loojana (2.Moos. 20:8-11) ja meenutab seda, kuidas Jehoova tõi oma rahva välja Egiptuse orjusest (5. Moos.5:15). Niisiis Jehoova käskis iisraellastel, kõigil inimestel ja loomadel puhata hingamispäeval.

Jumala Kümme Käsku on 2. Moosese raamat 20 ja 5. Moosese raamat 5. Võrrelge neid kahte kirjutist. Pange tähele, sõnad on teistmoodi. Kuidas on sõnad neljandas käsus, mis on kirjutatud kivisse? Kas Jumal seletas ja õpetas Käske rahvale pikalt?

Jehoova ja Tema rahva lepingumärk

Järgnevalt peatume 2.Moos. 31. ptk. juures, kus kõrvuti kogudusetelgi ehitamise juhenditega on kirjeldatud hingamispäeva käsk. Soncino kommentaar märgib: “Koguduse telgi ehitustööd, mida pea pidi alustatama, olid suure tähtsusega ja olid otseselt seotud Jehoova teenimisega; kuid ikkagi oma tähtsuse poolest ei ületanud Jehoova kehtestatud hingamispäeva tähendust”.

Sellega, et hingamispäeva käsust räägitakse seoses koguduse telgi ehitamisega, on seotud 2.Moos. 35:3, kuivõrd just sellele salmile viidatakse tihti piirangute kriitikas, mis on seotud hingamispäeva pühitsemisega. Õigeusklikud juudid arutlevad seda salmi tähtsusest ja tema põhjal keelavad hingamispäeviti juhtida autot, kuna käivitamiseks on tarvis sädet.

Niivõrd kui keelust süüdata tuld hingamispäeval on peatükis juttu seoses telgi ehitamisega, tuleb seda keeldu mõista keeluna süüdata tuld seoses ehitustöödega (vt. Vana Lepingu kommentaare Keil-Delitzschilt (Keil-Delitzsch Commentary on the Old Testament), (T.1, lk.245).

Pöördume 2. Moosese raamat 31. ptk. juurde tagasi. Pange tähele, et hingamispäeva on nimetatud märgiks Jehoova ja Tema rahva vahel. Nende sõnadega tahab Jehoova rõhutada samu funktsiooni hingamispäeval, millest oli juttu eespool seoses hingamispäeva käsuga kümne käsu koosseisus – meenutada rahval Jehoovat, kes on neid pühitsenud (salm 13), ja sellest, et Jehoova on taeva ja maa looja (salm 17).

Ja jälle pöördume Soncino kommentaari juurde: “Hingamispäev ei olnud ainult puhkepäevana. Iisraellaste jaoks oli hingamispäeva pühitsemine määratud pidevalt tunnistamiseks, et Jehoova on kõikuse Looja. Hingamispäeva rikkumine, isegi koguduse telgi ehitamise nimel, oli iisraellasele sama, mis Jehoova eitamine ja samuti rääkis vastu pühamu põhilisele tõendusele – Iisraeli pühitsuselule Jehoova teenimise läbi”.

Selles judaistlikus kommentaaris leidub huvitav märkus fraasi mõistest: “et te teaksite, et mina, Jehoova, pühitsen teid” (13. Salm). Paljudes Piibli tõlgetes pöördumissõna “te” trükitakse kursiivis, kuivõrd tähttäheleline tõlge antud kohas oleks mitte “te teaksite”, vaid “et teada”. Mõned õpetlased arvavad, et õigesti oleks tõlgitud need sõnad selliselt: “et kõik rahvad saavad teada”. Soncino pakub välja tumeda koha selgituseks: “et kogu maailm saaks teada hingamispäeva kaudu, et see Jumal, kes pühitseb Iisraeli, s.o. annab Iisraelile selle, mille vahendusel ta võib saada pühaks rahvaks. Kogu antiikne maailm tundis hingamispäeva erilise omapärase pühapäevana juutidel”.

Niisiis hingamispäev isikliku märgina Jehoova ja Tema rahva vahel, sümbolina, mille kaudu kogu maailm saab teada Jehoova erilisest hoolitsusest oma valitud rahva, Iisraeli, suhtes.

Mis puutub hingamispäeva “igavese seadusena” (salm 16), siis räägib sellest Soncino kommentaar nii: “Iisraellaste iganädalane hingamispäeva pühitsemine usu väljendajana Jehoovasse ja allumisena Tema seadusele on jõus selleks, et uuendada Jehoova lepingut, mis oli tehtud patriarhidega.

Veel üks rahutöötus

Aga nüüd põigakem hetkeks kõrvale nädalahingamispäeva pühitsemise arutluselt ja meenutame teist “rahu” mis oli töötatud Iisraeli rahvale 5 Moosese raamat 3:20, 5 Moosese raamat 12:9-10 mainitakse seda rahu rahuks vaenlaste küüsisst pääsemisena, mis valdas neid jõudes üle Jordani töötatud maale. Sama töötus kordub 5. Moosese raamatus 25:17-19, kus “rahu” all mõistetakse pääsemist väsitavatest sõdadest oma vaenlastega.

Iisraellaste esimesest põlvkonnast, kes väljusid Egiptusest, ei lubatud kedagi uuele maale, väljaarvatud Kaaleb ja Joosua. Hoopis järgmine põlvkond Joosua juhtimisel ületas Jordani ja jõudis töötatud maale.

Joosua 1:13-16 meenutab Jeesus inimestele rahu, mis oli neile lubatud Moosese poolt ja raamatu lõpus räägib lühidalt selle töötuse täitumisest: “Niimoodi andis Jehoova Iisraelile kogu maa, mille andmist Ta

töötas nende isadele, ja nad said selle päranduseks ja asusid sellele elama. Ja Jehoova andis neile rahu igast suunast, nagu ta töötas nende isadele; ega ükski kõigest vaenlasist suutnud neile vastu panna; kõik nende vaenlased andis Jehoova nende kätte. Ei jäänud ükski sõna täitmata kõikidest headest sõnadest, mis Jehoova kõneles Iisraeli kodakondseile; kõik toimus” (Joosua 21: 43-45).

Pöördume nüüd Taaveti aega. Laulud 93:12-13 töötab rahu (vaenlaste eest) neile, kes saavad juhatust ja nõu Jehoova seadusest. Kontekst, milles leidub see töötus, eeldab, et ei ole kaugel see aeg, kui ülekohtus lõpetatakse ja õiglus pääseb võidule.

Laul 95, mida kutsutakse hingamispäeva lauluks, selgitab, et iisraellaste esimene põlvkond, kes lahkus Egiptusest, ei saanud siseneda rahuks, mille Jehoova oli neile määranud, kuna nad paadutasid oma südamed (salmid 6-11). Sellest saab täpsemalt lugeda kirjas Heebrealastele Uues Testamendis.

Prohvet Jesaja räägib ka rahu tuhande aastast ajast kogu maailmas, mis on vabanemine murest, hirmust ja orjusest (Jesaja 11:10, 14:3,7).

Näited Uue Testamendi raamatus

Siirdume lõpuks Uue Testamendi juurde. Eriti tugev on Jeesuse Kristuse kinnitus rahust. Matteuse 11:28 “Tulge minu juure kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise.” Jeesuse sõnad oleksid pidanud leidma tänuliku kuulajaskonna, kes olid koormatud raskete ja tülikate koormatega, mis oli pandud nende kanda kirjameeste ja variseride poolt (Matteuse 23:4). Sügavamas tähenduses on Jeesuse sõnad töötus patu orjusest pääsemisest (Johannese 8:32-36, Roomlastele 8:2, Heebrealastele 2:14-16). Ja ikkagi ei ole me praegu lõplikult patust pääsenud (1 Johannese 1:8, Roomlastele 7:15-25). Rahuleidmise ajalugu jätkub.

Hingamispäev juhatas inimesed Looja Jumala poole ja tuletas neile meelde vabastamist Egiptuse orjusest.

Läheme kirja heebrealastele juurde, kus kõik rahuleidmise põhiosad on kokku võetud. Heebrealastele 3:1-6 kirjeldab Moosese ja Jeesuse ustavust. Heebrealastele 3:7 ja ka Laulud 95:7-11 eesmärk on õpetuseks neile, kes praegu on Jumala rahvas, ja selgitada neile, et heebrealaste esimese põlvkonna ebaõnn tuli Jumala sõna uskmatusest ja sõnakuulmatusest, kui nad rändasid Egiptusest töötatud maa poole. (salm 19-) Siin jälle “Ja nii me

näeme, et nad oma uskumatuse pärast ei võinud sisse saada”.

Neljas peatükk algab üleskutsumisega sõnakuulmisele, mis on põhiline rahusaavutamise tingimus, mis Jumala rahvale on veel kättesaadav. Esialgu ei ole veel keegi sellesse rahusse läinud, kuid mitte seepärast, nagu Jumal ei oleks seda ette valmistanud. (Tegelikult oli rahu Jumalal ette valmistatud juba enne maailma loomist Heebrea. 4:3-4); “Jumal hingas seitsmendal päeval kõigist oma tegudest” Heebrealastele 4:9-11. “Seega on Jumala rahval hingamisaeg veel ees. Sest kes tema hingamisse on pääsenud, see hingab ka ise oma tegudest, otsekui Jumal oma tegudest. Siis olgem agarad sellesse hingamisse minema, et keegi ei langeks sõnakuulmatusse”.

“Niisiis Jumala rahval on jäänud hingamispäeva kord”. Heebrea kiri 3. ja 4. Peatükis on originaalkeele tekstis kasutatud “rahu” asemel “vaheaeg”, “puhkeaeg” – “katapausis”, mis võib tähendada ka “puhkekohta”. Selle sõna tüve, “pauis”- vahe, sisaldab mõlemas sõnas: ‘anapausis’ ja ‘katapausis’, kusjuures esimene on dünaamilisema tähendusvarjundiga, märgitsedes töö täielikku, absoluutset lakkamist, mitte aga ajutist puhkehetke. Uues Testamendis on Heebrea. 4:9 ainus koht kus on mainitud ‘sabbatismos’—hingamispäeva kord. Sellel sõnal on selle salmi keskne tähendus, mis on loogiline järeldus kogu arutlusele rahust, mis algab kolmanda peatüki seitsmendast salmist.

Kuivõrd sõna ‘hingamispäeva kord’ pole kuski mujal Piiblis, siis mõned uurijad arvavad, et autor on selle lihtsalt välja mõelnud. Niimoodi Piibli märgib kommentaar – Expositor’s Bible Commentary’ märgib: “Väljendus ‘hingamispäeva kord’ ei leidu kuski mujal peale mainitud koha ja seepärast paistab ta olevat autori poolt välja mõeldud. Ta ei suutnud leida sobivat sõna, mis oleks tähistanud seda liiki rahu, mida ta tahtis nimetada, ja siis ta lihtsalt mõtles välja selle sõna”.

Piibli sõnaraamatu autorid siiski käsitlevad asja teisiti: Sõna “hingamispäeva kord” on tõlge kreeka sõnast (sabbatismos), mis on ainukene Uues Testamendis. See sõna esineb ka Plutarchosel ja tähendab hingamispäeva säilitamist, samuti neljas pärast-kaanonijärgses kristlikus tekstis, mis ei sõltu Heebrea. 4:9’st, mille tähendus on “hingamispäeva pühitsemine seitsmendal päeval”.

Heebrea raamatu autor kinnitab ühenduses väljavõtetega 1.Moos. 2:2 ja Laulud 95:7, et töötatud hingamispäeva rahu oma täielikus ja täiuslikus väärtuses on veel Jumala rahval ees, aegade lõpul, mis saabub Jeesuse ilmutamisega (1:1-3) ... Hingamispäeva rahu kogemus osutab nii rahule

praegusel ajal (katapausis), millesse me usus siseneme (4:3), kui ka töötusena tulevasel ajal. Usklike poolt säilitatav hingamispäev Uues Testamendis, väljendatuna sõnadega “hingamis-päeva kord,” märgitseb puhkamist oma tegudest (4:10), meenutades seda, kuidas Jumal pidas vahet pärast oma loomistööd (4:4, 1. Moos.2:2) ja on usu ja pääsemise tunnistus, mis saadakse Kristuselt.

Jälgitav lausestus Heebrea. 4:3-11 räägib sellest, et füüsiline “hingamispäeva rahu” on iganädalane väline tunnistusviis sisemisest vaimulikust rahust (katapausis), mille kaudu juba praegu (4:7) elame läbi töötatud rahu. See hingamispäeva rahu sisaldab mõtet loomisest, pääsemiskogemusest ja aegade lõpu ettevalmistust, millega katsutakse ustavate läbi kogudus teel üldisele uueksaamisele ja rahule. Niisiis sisaldab see mitmekõiteline sõnaraamat artiklit hingamispäeva korrast järeldusega, et see mõiste ei tähenda midagi muud, kui seitsmenda päeva pühitsemist, mis on hingamispäev. Sellisel Heebrea.4:9 on mõistetav üleskutsena pühitsema hingamispäeva Uue Testamendi kontekstis, mille juures Vana Testamendi vastav mõiste on täpselt sama.

Selline seletus on täiesti loogiline, eriti kui võtta arvesse, et see kiri on kirjutatud heebrealastele, kes võtsid vastu kristluse, eesmärgiga seletada ülemineku olemust Vanalt Lepingult Uuele Lepingule. Judaismi põhilised õpetused on läbi aegade olnud hingamispäev ja ümberlõikamine, mis teevad juudid ‘Jumala rahvaks’. Ometi Kristuse ajaks hingamispäeva tähendus oli maetud tohutute ettekirjutuste lasu alla.

Hingamispäeva pühitsemine suubub käsuorjusesse

Hingamispäev, mida isegi Vana Lepinguga ajal mõisteti rõõmuna ja lohutuseks (Jesaja 58:13-14) sai raskeks koormaks, taagaks kirjatundjate ja variseride mõjul, kui nad tegid selle käsuorjuseks. Jeesus mõistis hukka nende lihalikke pärimusi hingamispäeva pühitsemise lisandina ja näitas eeskuju varal, et hingamispäeva tuleb pühitseda annina Jumalalt inimesele (Markuse 2:27-28).

Pole ime, et kiri heebrealastele ülistab hingamispäeva seoses tööga ja tema täieliku sisumõistmisega, samuti ka määratleb tema kohta Jumala kavast.

Niisiis, hingamispäeval säilib tema vanatestamentlik tähendus – ta on Jumala puha rahva tunnus ja Jumala osa meenutaja Loojana. Sellega seostub uustestamentlik rahu mõiste, mis lähtub Kristusest, mille eelpilt on rahu, millesse juhtis Iisraeli rahva Joosua (Heebrea. 4:8).

See vaimulik rahu algab maises elus ja saavutab täiuslikkuse igavesse ellu üles- tõusmises, mis taastub Kristuse ilmumisel (Ilmutuse 20:6). Kristuse ilmumine saab ka tuhande aasta rahu alguseks maa peal, mille ettekuulutus on rikkalikult Vanas Testamendis.

Heebrea kirjas on kolm rahu teemat: rahu vaenlasest, mis oli Iisraelile töötatud, iganädalane hingamispäeva pühitsemine ja vaimulik rahu Kristuse läbi. Lõpparvamus on, et hingamispäeva pühitsemine on ikkagi veel vajalik Jumala rahvale, Uue Lepingu kogudusele. Me peame töötama, et saada siseneda vaimulikku rahusse ja pidevalt pühitsema iganädalast hingamispäeva, sest see näitab plaani Jumala suures kavas, mida ka Heebrealastele 4:10 näitab.

Kogu Piibli Kommentaaride autorid Jamieson, Fausset ja Brown on “hingamispäeva korra” mõiste suhtes teisel seisukohal: “Joosua ajal Iisrael sai lõpuks rahu sõdadest Kaanani vastu. Seejuures “rahu”, millest on jutte 9. salmis, on palju suurejoonelisem ja kõrgetasemelisem ... hingamispäeva rahu, tähttäheliselt – lõpetus ehk katkestus – rahu teostatud töödest (4. salm), millele andus Jumal. “Rahu” ideede ühendamine annab täpse ettekujutuse taevases hingamispäevast. Rahu suurest väsimusest, murest, patust ning rahu Jumala kõige uueksloomisest (Ilmutuse 21:5). “Kogu uuendatud looming ilmneb selles rahus; ei ole enam midagi, mis võib rikkuda igaviku hingamisaega; ... ja Jumal saab rõõmsaks oma kätetööst (Sefanja 3:17). Mooses, käsuõpetuse esindajana, ei suutnud viia Iisraeli Kaanani; seadus viib meid Kristusesse, kuid sääl tema amet lõpeb, nagu lõppes Moosese ülesanne Kaanani piiril; see on Jeesus, kelle eelkuju on Joosua, kes viib meid taevalikku rahusse”.

Sel viisil kommenteerivad otsustavad, et hingamispäeva kord tähendab “taevalikku rahu”, mida tuleb mõista meie vabastamisena patust esimeses ülestõusmises Jeesuse Kristuse ilmumisel. See vaade kordub juudi pärimuses, mille kohaselt Messia ilmumine on “päev, mis saab igaveseks hingamisajaks ja rahuks igaveses elus” (Tamid 7:4). Aga, pange tähele järgnevale märkusele iganädalase hingamispäeva kohta, mis lähtub ülalesitatud

sunduse kinnitusest. “See salm kinnitab kaudselt kohustuslikku hingamispäevast puhkust, kuivõrd see ilming jätkub seni, kuni teda ei eemalda ega asenda teine, temaga sarnane ilming. Nii näiteks seaduses ettenähtud ohvriteenistused keetsid seni, kuni nad vahetas välja suur Ohver. Ja, kuivõrd eeltähenduslik

*Nädala hingamispäeva pühitsemine
jäab tähtsaks osaks Uue Lepingu järgi
Jumalat austada.*

taevalik hingamisaja rahu saabub meile alles pärast Kristuse ilmumist, mille eeltähendus oli Joosua, sedavõrd tuleb pühitseda maist hingamispäeva taevase hingamisaja ettekuulutajana”.

Olemata sellest, missuguse kommentaariga nõustuksime, on järeldus seesama: nädala hingamispäeva pühitsemine jääb Uue Lepingu aegseks Jumala teenimise oluliseks osaks.

Matteuse 5:18 ütleb, “Sest tõesti ma ütlen teile, kuni kaob taevas ja maa, ei kao käsuõpetusest mitte ühtki tähekest või ühtki märgikest, enne kui kõik on sündinud”. Originaaltekstis on “kuni kõik saavutab oma ette nähtud eesmärgi”. Piibel räägib selgesti, et ümberlõikamine, loomade ohverdamine ja pühamuteenistus täitsid oma otstarbe. Kui ka hingamispäeva pühitsemine oleks kaotanud oma tähtsuse praeguseks ajaks, oleksime me õigustatud ootama Uuest Testamendist hulka ühemõttelisi tunnustusi. Teisiti ei saaks ollagi, kui võtta arvesse see suur tähtsus, mis oli hingamispäeval juutide jaoks Vana Lepingu aegadel.

Iseenesestmõistetavalt nädala hingamispäev ei ole kaotanud oma tähtsust. Heebrealastele 4:9 mainib: “Niisiis on Jumala rahval jäänud hingamispäeva kord”. Järelikult hingamispäeva pühitsemine nädala seitsmendal päeval, reede õhtu päikeseloojangust laupäevaõhtu päikeseloojanguni, on fundamentaalne nõue nii Vana, kui ka Uue Lepingu ajal.

Sellega on jõudnud rahu ajalugu lõpule. Otsustage ise: kas ajalugu on meid õigeks mõistnud?